

عوامل تعیین کننده مصرف قرص‌های ضد بارداری در زنان شهری و روستایی ایران

محسن رضائیان (Ph.D.)

- استادیار، گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی رفسنجان، رفسنجان، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: کنترل رشد جمعیت یکی از مهمترین اولویت‌های بهداشتی کشورهای در حال توسعه و از جمله ایران است. استفاده صحیح از قرص‌های ضد بارداری می‌تواند نقش مؤثری را در این زمینه ایفا نماید. از همین رو در پژوهش حاضر با بهره‌گیری از طراحی بوم‌شناسی برای به دست آوردن تعیین کننده‌های نسبت مصرف صحیح قرص‌های ضد بارداری در زنان شهری و روستایی ایران استفاده شده است.

روش بررسی: در این مطالعه داده‌ها از بررسی ویژگی‌های بهداشتی و جمعیتی ایران که در سال ۱۳۷۹ در سطح استان‌های کشور و به تفکیک جمعیت شهری و روستایی انجام شده بود اقتباس گردید. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS (ویرایش ۱۳) و با روش آماری رگرسیون لجستیک چند متغیره به تفکیک شهر و روستا مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که علاوه بر برآورد نسبت شانس، اندازه اطمینان ۹۵٪ آن نیز گزارش شد. در این روش آماری نسبت استفاده صحیح از قرص‌های ضد بارداری به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شد و میزان تاثیر پنج متغیر مستقل بر آن سنجیده شد: ۱- نسبت زنانی که به هنگام دریافت قرص‌های ضد بارداری آموزش چگونگی استفاده از آن را دیده‌اند، ۲- میانگین سن ازدواج در زنان، ۳- نسبت بی‌سوادی در زنان متاهل سنین ۴۹-۱۰ سال، ۴- نسبت مهاجرت در زنان متاهل سنین ۴۹-۱۰ سال، ۵- نسبت اشتغال در زنان متاهل سنین ۴۹-۱۰ سال.

نتایج: نتایج این بررسی نشان داد که در جمعیت شهری و روستایی، تنها یک متغیر مستقل، یعنی نسبت زنانی که به هنگام دریافت قرص‌های ضد بارداری آموزش چگونگی استفاده از آن را دیده‌اند می‌تواند پیش‌بینی کننده تغییرات نسبت استفاده صحیح از قرص‌های پیشگیری از بارداری باشد.

نتیجه‌گیری: به نظر می‌رسد در سطح استان‌های ایران، هر برنامه آموزشی که در زمینه چگونگی استفاده صحیح از قرص‌های پیشگیری از بارداری در بین زنان متاهل سنین ۴۹-۱۰ سال انجام شود، بیشتر از سایر متغیرهای مورد بررسی اثرات مثبتی را در زمینه افزایش نسبت استفاده صحیح از قرص‌های پیشگیری از بارداری به همراه خواهد داشت.

کلید واژگان: تنظیم خانواده، قرص‌های خوراکی پیشگیری از بارداری، ارتقا بهداشت، مطالعه بوم‌شناسی، ایران.

مسئول مکاتبه: دکتر محسن رضائیان، گروه پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی رفسنجان، میدان انقلاب، رفسنجان، ایران.

پست الکترونیک: moeygmr2@yahoo.co.uk